

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Î R E A nr. 30

din 24 mai 2007

cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi

În temeiul art. 28 lit. a), art. 29 din Legea nr. 312-XIII din 08.12.1994 „Privind Curtea de Conturi” (cu modificările și completările ulterioare), Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Strategia de dezvoltare a Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi (se anexează).

2. Strategia se va realiza în baza planurilor anuale de acțiuni, aprobate de Președintele Curții de Conturi.

3. Serviciul tehnologiei informaționale, odată cu determinarea etapelor și procedurilor de finanțare din partea donatorilor străini, va întocmi Planul de acțiuni privind realizarea și implementarea prevederilor Strategiei pentru anul 2007 și-l va prezenta spre aprobare în modul stabilit.

4. Întru executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1743-III din 19.03.2004 "Privind edificarea societății informaționale în Republica Moldova" și realizarea Strategiei naționale de edificare a societății informaționale “Moldova electronică”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.255 din 09.03.2005, Strategia de dezvoltare a Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi se prezintă Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova spre informare.

5. Coordonarea tuturor măsurilor de implementare a prevederilor Strategiei de dezvoltare a Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi se pune în sarcina dlui Anatolie Ghilaș – membru al Curții de Conturi.

6. Serviciul tehnologiei informaționale va efectua o prezentare a Strategiei adoptate, pentru familiarizarea angajaților Curții de Conturi.

Ala Popescu
Președintele Curții de Conturi

STRATEGIA

de dezvoltare a Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi

CUPRINS

CUPRINS	3
PREMISE	5
1. GENERALITĂȚI	6
1.1 DEFINIȚIA SISTEMULUI ÎNFORMAȚIONAL AUTOMATIZAT AL CURȚII DE CONTURI	6
1.2 NOȚIUNI DE BAZĂ	6
1.3 DESTINAȚIA SIA CC	7
1.4 SCOPURILE CREĂRII SIA CC	7
1.5 PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE CREĂRII SIA CC	8
1.6 PERIOADA DE IMPLEMENTARE A SIA CC	9
1.7 RESPONSABILI (GRUPUL DE LUCRU).....	9
1.7.1 Sarcini.....	9
1.7.2 Responsabilități	9
1.8 BAZA NORMATIV-JURIDICĂ	9
1.8.1 Asigurarea juridico-normativă a SIA CC	9
1.8.2 Alte aspecte	10
2. DESCRIEREA SITUAȚIEI.....	10
2.1 CONTEXT	10
2.2 SITUAȚIA CURENTĂ	10
2.2.1 Probleme:	10
2.2.2 Riscuri:	11
3. DEFINIREA PROBLEMELOR CARE NECESITĂ IMPLICAREA GUVERNULUI PRIN APLICAREA POLITICII DE RIGOARE.....	12
4. OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE	12
4.1 OBIECTIVE.....	12
4.1.1 Obiective generale	12
4.1.2 Obiective specifice	13
4.1.3 Obiective suplimentare	14
5. MĂSURILE NECESARE PENTRU ATINGEREA OBIECTIVELOR ȘI REZULTATELOR SCOTATE	15
5.1 SPORIREA ACCESULUI LA TI	15
5.2 INSTRUIREA PERSONALULUI CURȚII DE CONTURI.....	15
5.3 CREAREA UNUI PORTAL WEB	15
5.4 SUBDIVIZIUNILE TERITORIALE	17
5.4.1 Accesul la bazele de date ale sistemului	17
5.4.2 Circulația documentelor de uz intern	17
5.4.3 Crearea rețelelor de calcul locale (RCL)	17
5.4.4 Asigurarea conectivității RCL și modul de interacțiune.....	17
5.4.5 Principiile de bază ale creării RCL	17

6. SECURITATEA ȘI PROTECȚIA INFORMAȚIEI ÎN CADRUL SIA CC.....	18
6.1 DEFINIȚIA	18
6.2 PERICOLELE PENTRU SECURITATEA INFORMAȚIONALĂ.....	18
6.3 SARCINILE PRIVIND ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE.....	19
7. SPAȚIUL FUNCȚIONAL	20
7.1 FUNCȚIILE DE BAZĂ ALE SISTEMULUI	20
7.1.1 Formarea băncii de date.....	20
7.1.2 Organizarea asigurării utilizării resurselor informaționale din banca de date a SIA CC	20
7.1.3 Asigurarea calității informației	20
7.1.4 Asigurarea protecției datelor la toate etapele de colectare, stocare și utilizare	20
7.2 CONTURURILE FUNCȚIONALE ALE SISTEMULUI.....	21
7.2.1 Conturul controlului de stat asupra colectării, stocării și utilizării resurselor informaționale („CONTROL”)	21
7.2.2 Conturul „VERIFICARE”	21
7.2.3 Conturul „ÎNCĂLCARE”	21
7.3 PLATFORMA ORGANIZAȚIONALĂ	22
8. SPAȚIUL INFORMAȚIONAL.....	22
8.1 DEFINIREA SPAȚIULUI INFORMAȚIONAL	22
8.2 PLATFORMA INFORMAȚIONALĂ	24
8.2.1 SIA care intră în componența platformei SIA CC.....	24
9. SPAȚIUL TEHNOLOGIC	26
9.1 DESTINAȚIA ȘI COMPONENTA COMPLEXULUI INFORMAȚIONAL DE TELECOMUNICAȚII.....	26
9.2 COMPLEXUL TEHNIC DE PROGRAM	26
10. ESTIMAREA IMPACTULUI ȘI A COSTURILOR (FINANCIARE ȘI NONFINANCIARE) AFERENTE IMPLEMENTĂRII	27
10.1 FINANȚAREA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI	27
10.2 ESTIMAREA IMPACTULUI	27
11. ETAPELE DE IMPLEMENTARE.....	27
12. DISPOZIȚII FINALE	28
ANEXA 1.....	29
ANEXA 2.....	30
ANEXA 3.....	31

PREMISE

În perioada de tranziție la economia de piață, în domeniul gestionării finanțelor publice, o importanță deosebită revine măsurilor menite să asigure buna funcționare a sistemului bugetar, în special prin optimizarea cadrului legislativ, perfecționarea sistemului informațional și eficientizarea controlului financiar de stat/auditului.

În conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și altor acte legislative și normative, Curtea de Conturi este organul suprem de control financiar de stat care exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice, precum și asupra modului de utilizare, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, a patrimoniului public.

Pentru realizarea competențelor și atribuțiilor stabilite, Curtea are nevoie să dispună permanent de informație veridică și autentică privind formarea și utilizarea bugetului public național, gestionarea proprietății publice, finanțarea programelor naționale, utilizarea resurselor creditare și valutare ale statului.

Soluționarea eficientă a problemelor ce țin de organizarea și desfășurarea activităților de control (audit), obținerea și analiza datelor și informației cu privire la administrarea resurselor publice impun în mod stringent dotarea Curții de Conturi cu echipament, produse-program și telecomunicații moderne, asigurare informațională adecvată, locuri de muncă automatizate, pe calea integrării Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi (în continuare - SIA CC) în spațiul informațional unic al Republicii Moldova.

Aplicarea în practică a sistemului menționat, interacțiunea lui cu alte sisteme ale infrastructurii informaționale de stat vor îmbunătăți semnificativ activitatea și vor crea condiții obiective pentru realizarea eficientă a competențelor Curții de Conturi.

Crearea, modernizarea continuă a SIA CC vor contribui la perfecționarea activității de control (audit) și la sporirea eficienței acesteia.

Prezenta strategie determină scopul, principiile edificării, sarcina, viziunea generală asupra arhitecturii SIA CC, precum și condițiile de realizare a ei.

1. GENERALITĂȚI

1.1 DEFINIȚIA SISTEMULUI INFORMAȚIONAL AUTOMATIZAT AL CURȚII DE CONTURI

SIA CC este un sistem automatizat integrat de acces la diferite resurse informaționale de stat, în scopul realizării controlului (auditului) asupra modului de formare, gestionare și utilizare a resurselor financiare publice, precum și de administrare a patrimoniului public.

SIA CC funcționează în mediu neomogen (juridico-normativ, informațional, funcțional, tehnologic și de alt gen) și în totalitate este un sistem-cadru, care integrează resursele informaționale formate în cadrul sistemelor informaționale automatizate ale altor ministere și departamente.

SIA CC este parte integrantă a Sistemului informațional unic de stat, și anume a segmentului Administrarea și controlul de stat (fig. 1).

Fig. 1. Locul SIA CC în Sistemul informațional unic de stat

SIA CC este parte a sistemului informațional integrat de importanță statală „Inspectarea”, în cadrul căruia se ține evidența integrală a controalelor (auditelor), inspecțiilor, verificărilor efectuate de către organele de control din țară.

SIA CC va interacționa cu sisteme similare ale altor autorități publice întru asigurarea schimbului reciproc de informație, experiență și materiale metodologice.

1.2 NOȚIUNI DE BAZĂ

LAN – rețea locală, sistem de legătură dintre două sau mai multe computere.

DSL (Digital Subscriber Line) - ansamblu de diverse tehnologii, ce permit organizarea unei linii de abonat digitale.

TI – Tehnologii Informaționale.

RCL – Rețea de calcul locală.

IDNP – identificator al obiectului informațional «persoană fizică», Numărul de identificare de stat al persoanei fizice.

IDNO – identificator al obiectului informațional «Instituție de învățământ și organ de conducere», Numărul de identificare de stat al instituției.

Echipament TI – totalitatea tehnicii, dispozitivelor, mecanismelor, aparatelor, comunicațiilor și instrumentelor care sînt părți fizice componente ale SIA.

Instrumente TI – totalitatea echipamentelor, produselor-program și a metodicilor utilizate.

VPN – rețea corporativă virtuală, care utilizează comunicațiile Internet, sau subrețea corporativă, care permite accesul securizat pentru utilizatorii din exterior.

Sistem informațional automatizat (SIA) – totalitatea mijloacelor software și hardware, destinate pentru procesarea informației, resurselor informaționale și infrastructurii utilizatorului.

Bancă de date – sistem informațional tehnic care conține una sau mai multe baze de date și sistemul de administrare a acestora.

Bază de date – totalitate de date, organizate conform unei structuri conceptuale, ce descriu caracteristicile principale și raporturile dintre esențe, destinată unui sau mai multor domenii de aplicare.

Software – totalitatea programelor sistemului de procesare a informației și a documentelor de program, necesare pentru exploatarea acestor programe.

Resursele informaționale de stat – un complex integrat al resurselor informaționale, reprezentate sub formă de bănci de date, a căror creare și utilizare țin de competența autorităților administrației publice. Se divizează în resurse informaționale de bază, departamentale și teritoriale.

Circulație electronică a documentelor – totalitatea proceselor de creare, prelucrare, expediere, transmitere, primire, păstrare, modificare și/sau nimicire a documentelor electronice, cu utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicații.

1.3 DESTINAȚIA SIA CC

Sistemul este destinat pentru asigurarea suportului informațional-analitic în activitatea angajaților Curții de Conturi, la îndeplinirea funcțiilor și atribuțiilor sale, și pentru a oferi informații autorităților interesate și societății civile în modul stabilit de legislație.

1.4 SCOPURILE CREĂRII SIA CC

- Contribuție directă la eficientizarea procesului de desfășurare a acțiunilor prevăzute în Planul de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi (vezi extrasele principale din Anexa 1).
- Contribuție concretă la asigurarea personalului Curții de Conturi cu TI moderne, pentru facilitarea și îmbunătățirea procesului de control (audit), de la procesul de planificare pînă la prezentarea raportului, în special:
 - Îmbunătățirea accesului la informațiile interne și externe, care vor ajuta la planificarea și gestionarea proceselor de audit;
 - Asigurarea cu instrumente care ar ajuta personalului Curții de Conturi să prelucreze mai ușor datele primite de la entități;
 - Îmbunătățirea calității și prezentarea la timp a rapoartelor către Parlament, alte autorități publice și părți interesate, precum și către public;
 - Oferirea instrumentelor care ar permite personalului să păstreze, să distribuie și să utilizeze aceste documente;

- Formarea bazei organizatorico-informaționale pentru interconectarea la Sistemul informațional unic de stat;
- Evidența controalelor (auditelor) efectuate de Curtea de Conturi;
- Asigurarea evidenței și executării hotărârilor adoptate de Curtea de Conturi.

1.5 PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE CREĂRII SIA CC

- **Legalitatea** – crearea și exploatarea SIA CC în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova;
- **Respectarea drepturilor omului** – exploatarea sistemului în strictă conformitate cu documentele normative naționale, în limitele tratatelor și acordurilor internaționale cu privire la drepturile omului, la care Republica Moldova este parte;
- **Primă persoană/centru unic** – existența unui conducător real de rang superior cu abilități suficiente pentru luarea deciziilor și coordonarea lucrărilor de creare și exploatare a sistemului;
- **Temeinicia datelor SIA CC** – introducerea datelor în sistem numai în baza înregistrărilor din actele primite în calitate de sursă de informație;
- **Integritatea, plenitudinea și veridicitatea datelor:**
 - *integritatea datelor* semnifică *starea datelor*, când acestea își păstrează conținutul, se interpretează univoc în condițiile unor influențe imprevizibile și/sau acțiuni accidentale și se consideră integre, dacă nu au fost denaturate și/sau deteriorate (*lichidate*);
 - *plenitudinea datelor* reprezintă cantitatea de informație colectată despre sfera de ocrotire a normelor de drept, în conformitate cu actele normative;
 - *veridicitatea datelor* constituie gradul de conformitate a datelor stocate în memoria computerului sau în documente, starea reală a obiectelor dintr-un domeniu concret al sistemului pe care acestea îl reprezintă;
- **Identificarea de stat a subiecților înregistrării** – existența la fiecare din aceștia a indicelui de identificare unic;
- **Controlul formării și utilizării SIA CC** – o totalitate de măsuri organizatorice și tehnice de program, pentru asigurarea calității înalte a resurselor informaționale de stat formate, fiabilității înalte a stocării și păstrării lor și corectitudinii utilizării, precum și pentru menținerea accesului operativ și comod la informație, conform nivelului de acces al utilizatorului;
- **Confidențialitatea informației** – răspunderea personală a colaboratorilor ce activează în SIA CC pentru utilizarea și difuzarea neregulamentară a informației confidențiale personificate, în conformitate cu legislația în vigoare;
- **Principiul securității** – protejarea garantată a datelor de deteriorare fizică și logică, precum și de acces neautorizat, temei pentru realizarea căruia constituie standardele internaționale ISO 17799 și ISO 15408;
- **Principiul eficienței funcționării** – optimizarea raportului calitate/cost;
- **Principiul consecutivității** – elaborarea și realizarea proiectului pe etape;
- **Modularitatea și scalabilitatea** – posibilitatea dezvoltării sistemului fără modificarea componentelor create anterior.

1.6 PERIOADA DE IMPLEMENTARE A SIA CC

Această strategie reflectă perioada anilor 2007 – 2009 și va fi revizuită anual, pentru a urmări schimbările în activitate, completările și modificările urmînd a fi efectuate cel tîrziu în anul 2009.

1.7 RESPONSABILI (GRUPUL DE LUCRU)

În vederea realizării obiectivului 4.1 din Planul de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi, care prevede elaborarea capacităților și promovarea TI în cadrul Curții de Conturi, s-a instituit grupul de lucru, responsabil de elaborarea, definitivarea și implementarea Strategiei de dezvoltare a Sistemului Informațional Automatizat al Curții de Conturi.

1.7.1 SARCINI

- A propune direcția strategică pentru TI;
- A gestiona documentele ce țin de TI, reflectînd, de exemplu, managementul schimbărilor, securitatea, continuitatea activității.

1.7.2 RESPONSABILITĂȚI

- A monitoriza și gestiona lucrul subdiviziunii TI, pentru a se asigura că obiectivele strategiei TI sînt realizate;
- A informa conducerea Curții de Conturi despre problemele și oportunitățile TI, precum și despre progres, spre atingerea obiectivelor strategice.

1.8 BAZA NORMATIV-JURIDICĂ

1.8.1 ASIGURAREA JURIDICO-NORMATIVĂ A SIA CC

Constă din legislația națională a Republicii Moldova, acordurile și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Crearea și funcționarea SIA CC sînt reglementate de:

- Constituția Republicii Moldova;
- Legea privind Curtea de Conturi nr. 312-XIII din 8 decembrie 1994;
- Legea serviciului public nr.443-XIII din 4 mai 1995;
- Legea cu privire la registre nr. 1320-XIII din 25 septembrie 1997;
- Legea privind accesul la informație nr.982-XIV din 11 mai 2000;
- Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat nr. 467-XV din 21 noiembrie 2003;
- Legea cu privire la documentul electronic și semnătura digitală nr.264-XV din 15 iulie 2004;
- Ordin cu privire la aprobarea reglementării tehnice "Procesele ciclului de viață al software-ului" RT 38370656 - 002:2006 nr. 78 din 01.06.2006 (Ministerul Dezvoltării Informaționale);
- GOST 34.602-89 (*tehnologia informațională*). Culegere de standarde pentru sisteme automatizate. Sarcină tehnică pentru crearea sistemului automatizat.
- GOST 19.301-79 (*programul și metodica testărilor*). Cerințe față de conținut și definitivare.

Pe parcursul implementării SIA CC și executării acțiunilor aferente vor fi luate în considerație toate actele legislative, normative și standardele în vigoare la etapa în cauză.

1.8.2 ALTE ASPECTE

Crearea și funcționarea eficientă a SIA CC necesită adoptarea unui șir de acte normative care ar reglementa raporturile ce apar la colectarea (organizarea accesului la resursele informaționale ale altor ministere și departamente), prelucrarea, stocarea, actualizarea și eliberarea informației, inclusiv protecția datelor personale, și ar asigura cadrul juridic de funcționare a SIA CC.

2. DESCRIEREA SITUAȚIEI

2.1 CONTEXT

Curtea de Conturi, în activitatea sa, folosește unele instrumente TI. Cu toate acestea:

- TI nu sînt gestionate la un nivel înalt în cadrul Curții de Conturi.
- Echipamentul nu este larg disponibil pentru angajați.
- Există uneori un amestec de programe incompatibile.
- Echipamentul și infrastructura, așa cum este LAN, sînt învechite și impracticabile.
- Curtea dispune de prea puțini angajați care deserveșc TI.
- În prezent, toți angajații posedă cunoștințe de bază referitor la TI. Personalul poate să frecventeze cursuri opționale de instruire pentru a studia aspecte avansate ale MS Office, precum și cursuri de instruire specializată pentru o utilizare optimă a tehnicilor de audit asistate de calculator și a altor programe informaționale.

2.2 SITUAȚIA CURENTĂ

Curtea de Conturi numără 124 angajați în oficiul central și 26 în cele 9 subdiviziuni teritoriale.

2.2.1 PROBLEME:

- În prezent, dotarea cu tehnică de calcul este insuficientă – circa un computer la trei angajați.
- Echipamentul TI, care este deja învechit și nu face față cerințelor SIA CC.
- Nu există o rețea internă structurată și echipată adecvat.
- Nu există servere specializate și o sală de servere echipată.
- Majoritatea imprimantelor și echipamentelor periferice sînt moral învechite și nu funcționează normal.
- Există probleme esențiale privind calitatea asigurării cu energie electrică.
- Curtea de Conturi nu dispune de volumul și calitatea necesară de informație pentru asigurarea normală a proceselor de control (audit).
- Bazele de date utilizate, în mare măsură, nu sînt disponibile pentru accesare în rețea și nu posedă o funcționalitate și flexibilitate suficientă.
- Controlorii care se deplasează la entitățile controlate nu dispun de laptopuri și nu au acces la informația necesară.

- Produsele software utilizate, preponderent nu sînt licențiate și nu există o standardizare a tipului și versiunilor acestora.
- Nu există un Portal WEB care ar servi ca sursă de informație generală și specializată.
- Biblioteca Curții de Conturi nu dispune de literatură de specialitate.
- Majoritatea angajaților nu dispun de poștă electronică.
- Viteza conexiunii la Internet este de 256 Kb/s, ceea ce practic nu permite utilizarea resurselor informaționale disponibile pe această cale.
- Nu există o politică de securitate și nici mijloace care ar permite asigurarea securității rețelei interne și a resurselor informaționale existente.
- În prezent nu se utilizează circulația în format electronic a documentelor.
- Sursele bugetare alocate nu permit întreținerea normală a funcționalității echipamentului și procurarea consumabilelor necesare.
- La momentul actual, Curtea operează cu o gamă largă de echipamente tehnice și programe informaționale. Acest fapt restricționează capacitatea Curții de a elabora și distribui documente în format electronic, precum și capacitatea Subdiviziunii TI de a le întreține într-un mod adecvat.

2.2.2 RISCURI:

- Există riscul ca obiectivul de a pune la dispoziție personalului echipament și instrumente TI să nu se realizeze, dacă numărul angajaților va crește.
- Obiectivele Strategiei nu vor putea fi realizate în termen, dacă echipamentul nu va fi procurat la timp.
- În caz dacă, ulterior, Strategia va suferi mari schimbări, va exista riscul ca investițiile necesare să nu fie finanțate.
- Investițiile în echipamentul și sistemele TI trebuie să fie făcute regulat și să asigure dezvoltarea programelor informaționale (software), trecerea la programe noi avansate, iar cerințele noi presupun și sisteme TI noi, pentru a le îndeplini.
- Versiunile ulterioare ale acestei Strategii vor trebui să prevadă modernizarea componentelor SIA CC.

3. DEFINIREA PROBLEMELOR CARE NECESITĂ IMPLICAREA GUVERNULUI PRIN APLICAREA POLITICII DE RIGOARE

Întru executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1743-III din 19 martie 2004 "Privind edificarea societății informaționale în Republica Moldova" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.50-52, art.300) și Hotărârii Guvernului nr.632 din 8 iunie 2004 "Privind aprobarea Politicii de edificare a societății informaționale în Republica Moldova" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.96-98, art.789), SIA CC urmează să utilizeze resursele informaționale de stat și să devină parte componentă a Proiectului e-Guvernare. Reieșind din aceasta, prezenta Strategie trebuie luată în considerație în procesul formării resurselor informaționale de stat, a mecanismelor care ar asigura funcționarea și a politicilor în domeniu.

Pe motiv că Curtea de Conturi, pentru realizarea competențelor sale, are nevoie de acces calitativ la resursele informaționale ale altor autorități publice, va conlucra cu organele necesare întru crearea posibilității accesării sau recepționării datelor în mod operativ, asigurând veridicitatea, calitatea și securitatea acestora.

4. OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE

4.1 OBIECTIVE

Obiectivele principale se definesc în conformitate cu **punctul 1.4** al PDS și au ca scop crearea unui SIA care ar satisface toate cerințele impuse de specificul activității Curții de Conturi, ar pune la dispoziția angajaților TI moderne, produse-program specializate, ar îmbunătăți comunicarea și ar corespunde politicii naționale în domeniu.

4.1.1 OBIECTIVE GENERALE

- Stabilirea înțietății strategice pentru TI la nivel superior în cadrul Curții de Conturi.
- Întocmirea Strategiei în corespundere cu standardele naționale.
- Îmbunătățirea modului de gestionare a TI.
- Sporirea accesului la sistemele informaționale și echipamente pentru toți angajații în toate locațiile.
- Elaborarea și implementarea unui Intranet/Portal pentru a asigura accesul la informațiile interne, precum și la cele provenite din afară.
- Asigurarea posibilității accesării/recepționării datelor altor structuri guvernamentale.
- Standardizarea instrumentelor TI (hardware și software), disponibile utilizatorilor - definirea și menținerea unui set-standard minim de programe informaționale (sistem de operare, Office, etc. – vezi Anexa 2) la fiecare calculator, suficient pentru a satisface necesitățile majorității utilizatorilor. Cerințele specializate vor fi îndeplinite fiecare în parte.
- Elaborarea politicii de securitate a TI, care va stabili măsurile ce trebuie întreprinse pentru a proteja datele Curții și ale altor entități, precum și investițiile sale în sistemele TI, cu includerea următoarelor tematici:
 - Securitatea fizică și de mediu;

- Controlul accesului;
 - Managementul Continuității Activității și Managementul securității informaționale la formarea și exploatarea SIA CC;
 - Îmbunătățirea securității TI.
- Instruirea tuturor utilizatorilor privind utilizarea de bază a noilor sisteme conectate la rețea și oferirea facilităților pentru studiere avansată.
- Asigurarea dezvoltării ulterioare, așa cum este utilizarea tehnicilor de audit asistate de calculator și a sistemelor corporative.
- Aplicarea modificărilor parvenite în sistemul bugetar și în alte domenii-cheie în cadrul SIA CC.

4.1.2 OBIECTIVE SPECIFICE

a) Păstrarea, prelucrarea și furnizarea tuturor resurselor informaționale de stat privind controalele (auditele) asupra:

- formării și utilizării resurselor bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală;
- formării, utilizării și gestionării fondurilor speciale, precum și a fondurilor de tezaur public;
- formării și gestionării datoriei publice, respectării garanțiilor guvernamentale pentru creditele interne și externe;
- utilizării alocațiilor bugetare pentru investiții și a subvențiilor, precum și a altor forme de asistență financiară din partea statului;
- executării, raționalității și eficienței tratatelor interguvernamentale în domeniul economico-financiar;
- utilizării de către instituțiile publice a granturilor și finanțelor alocate de donatorii externi pentru realizarea programelor la care participă Republica Moldova;
- activității altor organe de control, precum și a structurilor de control intern;
- emisiei monetare, utilizării resurselor creditare și valutare ale statului;
- procesului de deetizare și privatizare a patrimoniului statului;
- administrării resurselor naturale și investițiilor capitale.

b) Organizarea controlului informațional al datelor, asigurarea colectării informației de genul și calitatea stabilită, cu ajutorul mijloacelor tehnice de program speciale, inclusiv la:

- realizarea programului activității de control (audit) a Curții de Conturi;
- organizarea controlului asupra asigurării executării hotărârilor Curții de Conturi;
- formarea bazei de date a SIA CC;
- actualizarea bazei de date a SIA CC, pe bază interdepartamentală, în procesul de formare a resurselor informaționale de stat.

c) Conlucrarea cu Sistemul Informațional al Managementului Finanțelor Publice (SIMFP)

Extras din Proiectul „Managementul Finanțelor Publice” (MFP): „pornind de la necesitățile și prioritățile Guvernului în îmbunătățirea managementului financiar în sectorul public în Republica Moldova, Ministerul Finanțelor a inițiat și urmează să implementeze Proiectul „Managementul Finanțelor Publice” ca instrument de bază în

realizarea obiectivelor de consolidare a gestionării finanțelor publice reliefate în SCERS”.

Reieșind din precedentele și evidentele necesități și avantaje ale colaborării cu proiectul în cauză, putem defini unele priorități:

- stabilirea relațiilor directe și reciproce de conlucrare și consultare cu Grupul de Implementare a MFP;
- colaborarea cu structurile auditului intern ale Ministerului Finanțelor;
- consultarea specialiștilor de domeniu din cadrul Proiectului „Managementul Finanțelor Publice” la elaborarea materialelor metodologice;
- accesul reciproc la informația privind rapoartele de audit și datele relevante;
- implicarea specialiștilor de domeniu, după competențe, la formarea structurilor și componentelor SIA CC;
- crearea instrumentelor necesare interacțiunii reciproce între SIA CC și SIMFP întru asigurarea schimbului de informație, accesarea resurselor informaționale (conform acordului reciproc).

d) Ridicarea nivelului de instruire:

- amenajarea și echiparea unei săli specializate de instruire în domeniul TI în clădirea Oficiului Central, cu condiții necesare, pentru a instrui 12 angajați concomitent;
- organizarea permanentă de seminare întru familiarizarea angajaților cu oportunitățile sau problemele existente.

4.1.3 OBIECTIVE SUPLIMENTARE

a) Oficiul Central:

- Crearea condițiilor adecvate de funcționare și exploatare a echipamentului și componentelor sistemului întru prevenirea defecțiunii și uzării, pentru asigurarea funcționării normale și continue.
- Înlocuirea rețelei existente în Oficiu cu una nouă, care să aibă mai multe conexiuni, să fie mai rapidă și ușor de gestionat. Această rețea va conecta calculatoarele din fiecare birou la servere, folosind familia de protocoale TCP/IP, pentru a oferi socluri multiple de rețea în fiecare birou, astfel încât computerele să poată fi conectate la rețea indiferent de locație.
- Modernizarea sălii de servere pentru a-i îmbunătăți sistemul de securitate și ambianța.
- Conectarea existentă la Internet va fi modernizată, pentru a oferi o lărgime de bandă mai mare.

b) Structurile teritoriale:

- Fiecare din cele nouă structuri teritoriale va fi conectată la rețea, astfel încât calculatoarele să poată accesa Internet-ul. Conectarea la Internet va fi modernizată, pentru a face posibilă utilizarea conexiunilor DSL, care este mai rapidă decât conexiunea prin dial-up. Interacțiunea cu sistemul central, actualizarea bazelor de date, conexiunea la sistemul electronic de circulație a documentelor se vor efectua prin intermediul VPN.

5. MĂSURILE NECESARE PENTRU ATINGEREA OBIECTIVELOR ȘI REZULTATELOR SCONTATE

5.1 SPORIREA ACCESULUI LA TI

- Punerea la dispoziția fiecărui angajat al Curții, cel puțin pînă la finele anului 2008, a unui calculator modern, care va fi conectat la o rețea locală și va putea accesa funcții locale, cum ar fi componentele MS Office și funcțiile realizabile prin intermediul rețelei, precum și fișierele comune. (Lista completă a acestor funcții este prezentată în Anexa 2).
- Calculatoarele procurate vor fi calculatoare de birou (~80%) și calculatoare portabile (~20%). Calculatoarele portabile vor fi disponibile dintr-un fond central pentru angajații care au nevoie de acces la resursele TI atunci cînd nu sînt în biroul lor. Cîteva calculatoare portabile vor fi echipate cu stații de docare și periferice, astfel încît să poată funcționa ca calculatoare de birou atunci cînd ele sînt folosite în oficiu.
- Calculatoarele de birou vor avea o imprimantă mică, atașată local. Vor exista cîteva imprimante cu capacitate mai mare pentru sarcini de tipărire, conectate prin rețea.
- Toate calculatoarele și serverele vor fi protejate prin intermediul instalațiilor UPS, pentru a minimaliza riscul de distrugere a echipamentului și datelor din perturbațiilor electrice.

5.2 INSTRUIREA PERSONALULUI CURȚII DE CONTURI

- Întregul potențial al dezvoltării sistemelor TI ale Curții poate fi realizat la maxim numai cu angajați bine instruiți, care vor reuși să le utilizeze și să le întrețină. Curtea de Conturi va solicita de la toți angajații să participe la instruirea necesară înainte de a avea acces la noile sisteme TI. Va fi aplicată regula „fără instruire n-ai acces”.
- Se vor elabora planuri etapizate și planuri anuale, care se vor referi la toate procesele de dezvoltare realizate în cadrul Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi, vor include instruirea utilizatorilor și administratorilor TI, precum și aspecte computerizate ale auditului financiar și auditului performanței.
- Va fi procurat un set de literatură de specialitate și cu tematici specifice, materiale de referință, specializate în TI.

5.3 CREAREA UNUI PORTAL WEB

Conform scopurilor și obiectivelor Strategiei, pentru a oferi personalului Curții mai multă informație, clasificată pe categorii, cu caracter general și specific, cu posibilitatea accesării ușoare, va fi creat un Portal sau Intranet, folosind tehnologii WEB, cu rolul de bibliotecă electronică de informații interne și externe, care poate include:

- a) structura Curții de Conturi, date privind obiectivele și funcțiile subdiviziunilor sale, adresele poștale, numerele de telefon și alte rechizite ale adresei Curții de Conturi, numărul angajaților, numerele de telefon ale serviciilor de informație ale autorității publice;
- b) datele cu privire la conducerea Curții de Conturi și la angajați (numele, prenumele, funcția deținută), care vor furniza informația despre activitate în formă verbală;

- c) lista actelor legislative și normative în vigoare, care stau la baza activității Curții de Conturi, actele normative aprobate de Curtea de Conturi, inclusiv datele privind publicarea oficială, introducerea modificărilor și completărilor în actele normative; datele privind actele legislative și normative abrogate sau nevalabile;
- d) datele privind activitatea de creație legislativă a autorităților publice (textele proiectelor de acte normative, concepțiilor etc.) la etapa de elaborare;
- e) rapoartele analitice și articolele informaționale privind activitatea Curții de Conturi;
- f) modelele de cereri și de alte documente, stabilite de legislație și de actele normative ale Curții de Conturi, acceptate de aceasta spre examinare, precum și instrucțiunile privind completarea lor;
- g) orele de audiență a cetățenilor, datele necesare privind modul de depunere a petițiilor;
- h) datele privind încadrarea cetățenilor în funcțiile publice: lista funcțiilor vacante existente, cerințele de calificare față de candidați;
- i) datele privind evenimentele oficiale organizate de Curtea de Conturi sau de alte autorități publice, la care Curtea participă (ședințe, întâlniri, conferințe de presă, colegii etc.), precum și despre deciziile adoptate la asemenea întruniri oficiale;
- j) datele privind vizitele oficiale și deplasările de serviciu ale conducătorilor și delegațiilor oficiale ale Curții de Conturi sau ale altor autorități publice, textele declarațiilor oficiale și discursurilor conducerii Curții de Conturi;
- k) datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, ale căror beneficiar sau executor este Curtea de Conturi (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare);
- l) datele privind planificarea și executarea bugetului Curții de Conturi;
- m) datele privind rezultatele controalelor (auditelor) efectuate de/în cadrul Curții de Conturi;
- n) statistica oficială și indicatorii de bază ai activității Curții de Conturi;
- o) descrierea sistemelor informaționale de uz public, a băncilor de date, registrelor existente ale Curții de Conturi, precum și a listelor resurselor și serviciilor informaționale acordate persoanelor fizice și juridice;
- p) datele privind pericolul pentru viața, sănătatea și patrimoniul persoanelor; datele privind starea mediului ambiant, cauzarea de prejudicii mediului ambiant și influența factorilor ecologici periculoși;
- q) lista organismelor internaționale în activitatea cărora participă Curtea de Conturi, precum și datele privind tratatele și acordurile internaționale la realizarea cărora participă; altă informație privind standardele internaționale;
- r) manuale și materiale de instruire;
- s) avize oficiale;
- t) informații de la și despre entitățile supuse auditului;
- u) documente de uz intern;
- v) informații agregate sau statistice pentru audit;
- w) informații din presă;
- x) link-uri la baze de date și site-uri externe;
- y) altă informație utilă.

Versiunea de rețea a Portalului WEB va fi cea mai actualizată și, totuși, va fi posibil de a oferi angajaților aflați în deplasări o versiune statică. Portalul va permite accesarea lui din exteriorul SIA CC în mod autorizat și în conformitate cu politica de securitate.

5.4 SUBDIVIZIUNILE TERITORIALE

5.4.1 ACCESUL LA BAZELE DE DATE ALE SISTEMULUI

Din motivul iraționalității plasării de servere specializate în fiecare subdiviziune teritorială și necesității creării posibilității accesării bazelor de date de la distanță, vor fi create terminale (posturi de lucru de la distanță) – model care va fi utilizat și în cazul utilizării laptopurilor. Pe fiecare computer se va plasa o versiune staționară a celor mai importante baze de date, care vor funcționa independent de restul sistemului, iar periodic vor putea fi actualizate prin conectarea la rețeaua locală sau VPN. Informații mai desfășurate sau mai exacte vor fi solicitate și recepționate prin poșta electronică corporativă sau prin sistemul electronic de circulație a documentelor.

5.4.2 CIRCULAȚIA DOCUMENTELOR DE UZ INTERN

Prin intermediul rețelei VPN se va efectua conexiunea la SI central, pentru a primi/expedia documentele de uz intern. Fiecare utilizator va folosi identificarea personală.

5.4.3 CREAREA REȚELELOR DE CALCUL LOCALE (RCL)

În cadrul fiecărei subdiviziuni teritoriale vor fi create rețele locale, pentru a asigura accesul comun la Internet, poșta electronică sau alte resurse informaționale. În cadrul rețelelor locale va fi posibil schimbul restricționat de fișiere, utilizarea altor resurse informaționale de importanță locală.

5.4.4 ASIGURAREA CONECTIVITĂȚII RCL ȘI MODUL DE INTERACȚIUNE

Fiecare computer din cadrul rețelei locale teritoriale va avea posibilitatea să acceseze resursele Internet, poșta electronică, rețeaua VPN, Portalul CC, atât nemijlocit în cadrul rețelei locale, cât și în mod independent. La nivel local se vor crea sisteme de efectuare a copiilor de rezervă ale documentelor importante pe purtători de informație (care periodic vor fi transmiși la sediul central pentru crearea arhivelor globale).

5.4.5 PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE CREĂRII RCL

- Conexiunile între rețelele locale teritoriale și SI central se vor efectua prin intermediul rețelei Internet, din care motiv datele vor fi criptate, iar productivitatea și calitatea conexiunii va depinde în mod direct de calitatea liniei Internet.
- Politicile de securitate vor trebui simplificate, pentru a asigura lucrul normal, chiar și în lipsa conexiunii la Internet.
- Copiile de rezervă ale documentelor vor prezenta doar o parte mică a informației în ansamblu.
- Conexiunile prin intermediul Internet-ului deseori nu oferă calitatea și securitatea necesară, fapt care va determina necesitatea schimbării frecvente a algoritmilor de criptare și a testelor de penetrabilitate a posturilor de lucru și a rețelelor în întregime.

- Lipsa serverelor specializate conexiunii la Internet, care ar asigura securitatea împotriva factorilor din exterior, va implica restricționarea resurselor admisibile pentru accesare și utilizarea soft-urilor Firewall pentru stațiile de lucru.

Cerințele de perspectivă ale TI vor decurge din Planul de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi. De exemplu, TI pot fi obligate să suporte aplicații corporative, cum ar fi monitorizarea serviciului și timpului, chiar dacă încă nu este posibil de a prezice detaliile lor.

6. SECURITATEA ȘI PROTECȚIA INFORMAȚIEI ÎN CADRUL SIA CC

6.1 DEFINIȚIA

Prin securitate informațională se înțelege protecția resurselor informaționale și infrastructurii informaționale de acțiuni premeditate sau accidentale, cu caracter natural sau artificial, care au ca rezultat cauzarea de prejudicii participanților la procesul de schimb informațional.

Sistemul securității informaționale este o totalitate de măsuri juridice, organizatorice, economice și tehnologice, orientate spre prevenirea pericolelor pentru resursele și infrastructura informațională.

6.2 PERICOLELE PENTRU SECURITATEA INFORMAȚIONALĂ

Prin **pericol** se înțelege un eveniment sau o acțiune posibilă, orientată spre cauzarea de prejudicii resurselor sau infrastructurii informaționale.

Pericolele principale pentru securitatea informațională a SIA:

- a) colectarea și utilizarea ilegală a informației;
- b) încălcarea tehnologiei de prelucrare a informației;
- c) implementarea în produsele software și hardware a componentelor care realizează funcții neprevăzute în documentația la aceste produse;
- d) elaborarea și răspândirea programelor care afectează funcționarea normală a sistemelor informaționale și informaționale de telecomunicații, precum și a sistemelor securității informaționale;
- e) nimicirea, deteriorarea și suprimarea radioelectronică sau distrugerea mijloacelor și sistemelor de prelucrare a informației, de telecomunicații și comunicații;
- f) influențarea asupra sistemelor cu parolă-cheie de protecție a sistemelor automatizate de prelucrare și transmitere a informației;
- g) compromiterea cheilor și mijloacelor de protecție criptografică a informației;
- h) scurgerea informației prin canale tehnice;
- i) implementarea dispozitivelor electronice pentru interceptarea informației în mijloacele tehnice de prelucrare, păstrare și transmitere a informației prin canalele de comunicații, precum și în încăperile de serviciu ale autorităților administrației de stat;
- j) nimicirea, deteriorarea, distrugerea sau sustragerea suporturilor de informație mecanice sau a altor suporturi;

k) interceptarea informației în rețelele de transmitere a datelor și în liniile de comunicații, decodificarea acestei informații și impunerea informației false;

l) utilizarea tehnologiilor informaționale autohtone și străine necertificate, a mijloacelor de protecție a informației, a mijloacelor de informatizare, de telecomunicații și comunicații la crearea și dezvoltarea infrastructurii informaționale;

m) accesul nesancționat la resursele informaționale care se află în băncile și bazele de date;

n) încălcarea restricțiilor legale privind răspândirea informației.

Obiecte ale pericolelor sînt resursele informaționale sau infrastructura informațională.

6.3 SARCINILE PRIVIND ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE

- ***Sarcinile de bază ale asigurării securității informaționale:***

- a) asigurarea confidențialității informației, adică prevenirea primirii informației de către persoanele fără drepturile și împuternicirile corespunzătoare;

- b) asigurarea integrității logice a informației, adică prevenirea introducerii, actualizării și nimicirii nesancționate a informației;

- c) asigurarea integrității fizice a informației;

- d) asigurarea protecției infrastructurii informaționale de deteriorare și de încercările de modificare a funcționării.

- ***Mecanismele de bază ale asigurării securității informaționale:***

- a) autentificarea și autorizarea;

- b) dirijarea accesului;

- c) înregistrarea acțiunilor și auditul;

- d) criptarea informației.

Utilizarea mecanismelor de asigurare a securității informaționale trebuie planificată la etapa de proiectare a sistemelor și infrastructurii informaționale.

Una din cele mai vulnerabile verigi în sistemul securității informaționale este factorul uman. În legătură cu aceasta, un element important al securității informaționale este studierea de către personal a metodelor și procedurilor de contracarare a pericolelor.

7. SPAȚIUL FUNCȚIONAL

7.1 FUNCȚIILE DE BAZĂ ALE SISTEMULUI

7.1.1 FORMAREA BĂNCII DE DATE

Funcțiile de bază la formarea băncii de date a sistemului constau în ***punerea inițială la evidență, actualizarea datelor și scoaterea de la evidență.***

Funcțiile respective sînt exercitate la organizarea colectării datelor, în procesul efectuării înregistrării, în cazul schimbului informațional cu autoritățile administrației publice de stat și locale etc.

a) Punerea inițială la evidență

Punerea la evidență constă în atribuirea unui identificator unic obiectului de evidență și introducerea în banca de date a sistemului a volumului stabilit de date despre acesta.

b) Actualizarea datelor

Actualizarea datelor constă în introducerea sistematică de către autoritățile corespunzătoare a modificărilor (rectificărilor, completărilor) în banca de date a sistemului.

c) Scoaterea de la evidență

Scoaterea de la evidență și transferarea datelor în arhivă constau în trecerea unei bifări speciale în baza de date.

Informația în SIA CC se introduce numai în baza documentelor care confirmă veridicitatea datelor, cu referință la documentul în baza căruia a avut loc actualizarea datelor.

Informația este stocată în sistem în ordine cronologică.

7.1.2 ORGANIZAREA ASIGURĂRII UTILIZĂRII RESURSELOR INFORMAȚIONALE DIN BANCA DE DATE A SIA CC

Realizarea drepturilor de acces la informația din banca de date a SIA CC se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare (P 1.8).

7.1.3 ASIGURAREA CALITĂȚII INFORMAȚIEI

Se va asigura din contul creării și menținerii componentelor de calitate ale sistemului, integrității sistemului, excluderii maxim posibile a influenței factorului uman la etapele de formare și prelucrare a informației.

7.1.4 ASIGURAREA PROTECȚIEI DATELOR LA TOATE ETAPELE DE COLECTARE, STOCARE ȘI UTILIZARE

Importanța aspectelor ce țin de securitatea SIA CC crește concomitent cu extinderea prelucrărilor electronice de date și transmiterii acestora prin intermediul rețelelor de comunicații. În cazul operării cu unele informații confidențiale, este important ca avantajele de partajare și comunicare pe care le conferă SIA CC să fie susținute de facilități de securitate substanțiale. Acest aspect este important în condițiile în care rețelele sînt folosite inclusiv pentru realizarea interacțiunilor cu subdiviziunile teritoriale și pentru accesarea resurselor Internet.

Securitatea vizează asigurarea confidențialității, integrității și autenticității informației. Pentru asigurarea securității rețelelor sînt implementate mecanisme specifice pornind de la nivelul fizic (protecția liniilor de transmitere/primire de date), continuînd cu proceduri de restricționare a accesului la nivelul rețelei, pînă la aplicarea unor tehnici de codificare a datelor (criptare).

Se va efectua conform legislației în vigoare (P 1.8, Capitolul 6) și politicii de securitate.

7.2 CONTURURILE FUNCȚIONALE ALE SISTEMULUI

- Conturul controlului de stat asupra colectării, stocării și utilizării resurselor informaționale („**CONTROL**”);
- Conturul de evidență automatizată a verificărilor („**VERIFICARE**”);
- Conturul de evidență automatizată a încălcărilor depistate („**ÎNCĂLCARE**”).

Spațiul fiecărui contur funcțional, la rîndul său, se extinde asupra unui șir de funcții de nivel inferior.

Fig. 2. Contururile funcționale ale sistemului

7.2.1 CONTURUL CONTROLULUI DE STAT ASUPRA COLECTĂRII, STOCĂRII ȘI UTILIZĂRII RESURSELOR INFORMAȚIONALE („**CONTROL**”)

Este sistem unic al controlului de stat asupra resurselor informaționale despre obiectele de evidență, încorporat în sistemele informaționale automatizate guvernamentale.

Acest contur include următoarele funcții de administrare a sistemului:

- asigurarea integrității logice a sistemului;
- elaborarea și mentenanța clasificatoarelor;
- determinarea nivelului de acces al utilizatorilor, ținerea sistemului de parole;
- asigurarea integrității informației în sistem.

7.2.2 CONTURUL „**VERIFICARE**”

Include funcțiile de evidență a:

- controalelor ulterioare și auditelor efectuate de Curtea de Conturi în conformitate cu programul aprobat al activității sale de control (audit);
- controalelor suplimentare, efectuate la cererea oricărei din fracțiunile parlamentare;
- planificării controalelor (auditelor).

7.2.3 CONTURUL „**ÎNCĂLCARE**”

Include evidența:

- încălcărilor constatate în timpul efectuării controlului (auditului);
- hotărârilor adoptate asupra rapoartelor cu privire la rezultatele controalelor (auditelor);
- persoanelor vinovate de comiterea încălcărilor;
- persoanelor responsabile de lichidarea încălcărilor;
- măsurilor luate pentru lichidarea încălcărilor depistate în timpul controlului;
- recomandărilor privind acțiunile ce urmează a fi întreprinse.

7.3 PLATFORMA ORGANIZAȚIONALĂ

Funcțiile de bază legate de formarea și exploatarea SIA CC sînt puse în sarcina Curții de Conturi, care este **deținătorul sistemului**.

8. SPAȚIUL INFORMAȚIONAL

8.1 DEFINIREA SPAȚIULUI INFORMAȚIONAL

Totalitatea obiectelor, a atributelor lor și a scenariilor determină spațiul informațional al sistemului.

Spațiul informațional al sistemului este determinat de structura nucleului informațional și de fluxurile informaționale, incluzînd următoarele noțiuni:

- **Obiect de evidență și control este:**

- a) controlul (auditul);
- b) încălcarea constatată de control (audit);
- c) entitatea supusă controlului (auditului).

- **Identificarea obiectelor sistemului:**

Identificarea verificării (ID) este efectuată conform cheii combinate, care conține:

„numărul de ordine” + „data efectuării controlului”
+ „IDNO al entității supuse controlului”

Identificarea încălcării (ID) este efectuată conform cheii combinate, care conține:

„numărul de ordine” + „ID al controlului”

Identificarea entității supuse controlului este efectuată conform Numărului de identificare de stat al unității de drept (IDNO) din Registrul de stat al unităților de drept.

- **Scenariile de bază:**

Scenariile de bază care realizează funcțiile sistemului se divizează în două grupuri:

- pentru introducerea, actualizarea informației;
- pentru eliberarea informației.

Grupul de scenarii legate de introducerea și actualizarea informației interacționează cu obiectele informaționale ale SIA CC:

a) VERIFICAREA

Luarea la evidență inițială este efectuată în cazul:

- aprobării programului activității de control (audit) a Curții de Conturi;
- cererii de către fracțiunea parlamentară, sau la hotărîrea Parlamentului de efectuare a unui control suplimentar.

Actualizarea datelor are loc la efectuarea controlului (auditului), precum și pe calea modificărilor (rectificărilor, completărilor) în banca de date a sistemului, în conformitate cu evenimentele care au avut loc (dacă entitatea controlată a prezentat probe noi de control).

b) ÎNCĂLCAREA

Luarea la evidență este efectuată în cazul depistării încălcării.

Actualizarea datelor se efectuează la depistarea faptelor suplimentare pentru încălcarea dată, precum și în cazul introducerii în baza de date a informației privind luarea măsurilor în legătură cu încălcarea comisă.

c) ENTITATEA SUPUSĂ CONTROLULUI

Luarea la evidență este efectuată în cadrul controlului (auditului) inițiat în unitatea de drept respectivă.

• Datele principale incluse în SIA CC:

a) Datele despre control (audit):

- ID al controlului (auditului);
- tipul controlului (auditului);
- genul controlului (auditului);
- controlul (auditul) a început (da/nu);
- începutul controlului (auditului);
- sfârșitul controlului (auditului);
- IDNO al entității supuse controlului (auditului);
- ID al încălcării;
- numărul documentelor primite și utilizate în procesul controlului (auditului);
- IDNO al experților în domeniul respectiv, solicitați de Curtea de Conturi;
- conținutul controlului (auditului).

b) Datele despre încălcare:

- ID al încălcării;
- genul încălcării;
- descrierea încălcării;
- conținutul măsurii luate în legătură cu depistarea încălcării;
- ID al controlului (auditului);
- IDNO al persoanei vinovate de comiterea încălcării;
- IDNO al persoanei responsabile de lichidarea încălcării;
- bifarea la lichidarea încălcării.

c) Datele despre entitatea supusă controlului:

- Numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO);
- caracteristica succintă a activității entității supuse controlului, inclusiv structura organizațională și sarcinile activității.

• Clasificatoarele

În scopul asigurării autenticității și micșorării volumului informației păstrate în SIA CC, se utilizează un sistem de clasificatoare, care pot fi împărțite în trei grupuri:

- internaționale;
- naționale;
- intrasistemice.

Clasificatoarele intrasistemice se elaborează și se utilizează în cadrul SIA CC doar în cazul lipsei clasificatoarelor naționale și internaționale aprobate.

• Sursele de informație și fluxurile informaționale

Sursele de bază de informație pentru Sistemul Informațional Automatizat al Curții de Conturi sînt sursele informaționale acumulate în rezultatul funcționării diferitor sisteme informaționale guvernamentale, precum și registrelor de importanță statală. În afară de aceasta, drept surse de informație pot fi actele și documentele, datele persoanei fizice sau ale unității de drept, prezentate pentru control conform legislației în vigoare

8.2 PLATFORMA INFORMAȚIONALĂ

Totalitatea resurselor informaționale ale SIA CC și celor ale altor sisteme informaționale, care acumulează și prelucrează datele despre diferite aspecte ale activității entităților supuse controlului, alcătuiește platforma informațională a sistemului.

Sistemele informaționale automatizate care intră în componența platformei informaționale a SIA CC trebuie să asigure accesul la informația păstrată în aceste sisteme, în scopul asigurării funcționării continue a SIA CC.

8.2.1 SIA CARE INTRĂ ÎN COMPONENTA PLATFORMEI SIA CC

Registrul de stat al populației și Registrul de stat al unităților de drept conțin date despre persoanele fizice și despre unitățile de drept, accesul la care se oferă:

- în cazul verificării IDNO sau IDNP la momentul înregistrării, în baza sistemului, a unității de drept sau a persoanei fizice și verificării statutului lor curent;
- în cazul necesității de a primi informație suplimentară despre unitatea de drept sau persoana fizică.

Registrul de stat al transportului conține date despre mijloacele de transport, despre posesorii lor și împuternicirile acestora.

Registrul de stat al actelor juridice este sursa unică de date cu privire la actele normative ale Republicii Moldova.

Registrul de stat al licențelor conține informație despre licențele eliberate agenților economici pentru a activa într-un anumit domeniu.

Registrul de stat al blanchetelor de strictă evidență și al timbrelor de acciz conține informație despre blanchetele de strictă evidență și despre timbrele de acciz și mărcile comerciale de stat fabricate.

Registrul mărcilor de produs al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală conține informație despre mărcile de produs, inclusiv mărcile ce constituie proprietate de stat.

SIA al Serviciului Vamal conține date despre importurile și exporturile efectuate, evidența datelor despre sumele plăților vamale calculate/achitate, procedurilor vamale, documentelor vamale etc.

SIA al Serviciului Fiscal de Stat conține date cu privire la obligațiunile fiscale ale plătitorilor tuturor tipurilor de impozite (taxe), încasări și alte plăți.

Sistemul informațional automatizat de evidență și control al achiziționării mărfurilor, lucrărilor și serviciilor pentru necesitățile statului servește ca sursă de date cu privire la achizițiile (aprovizionarea) în organizații, consolidarea cererilor de achiziții, evidența contractelor încheiate și achizițiilor efectuate conform lor, cheltuielile de mijloace bugetare.

SIA „Cadastrul proprietății imobiliare” este sursa de date cu privire la obiectele imobiliare.

SIA „Ministerul Economiei și Comerțului” servește ca sursă de date despre proprietatea publică, precum și despre agenții economici, capitalul statutar al cărora constituie în întregime capital de stat, sau 50%.

SIA „Asigurarea obligatorie de asistență medicală” este sursa de date cu privire la circulația mijloacelor bănești în cadrul sistemului dat.

SIA „Biroul Național de Statistică” este sursa de date cu privire la rapoartele statistice și anexele la rapoartele financiare ale entităților supuse controlului.

SIA „Registrul judiciar” conține informația despre deciziile judecătorești, inclusiv deciziile cu privire la materialele Curții de Conturi.

SIA al organelor bancare și SIA „Banca Națională a Republicii Moldova” sînt surse de date privind conturile bancare și activitatea financiară a organelor supuse controlului.

SIA „Ministerul Finanțelor” este sursa de date despre datoria publică (externă, internă) și garanțiile de stat, executarea bugetului de stat, executarea devizelor bugetare și extrabugetare de cheltuieli, veniturile și cheltuielile bugetului de stat și bugetelor unităților administrativ-teritoriale, creditele în bază de contract și modul de amortizare a lor, investițiile capitale, operațiile efectuate prin conturile de tezaur, precum și despre efectuarea și rezultatele reviziilor unităților de drept care utilizează resurse bugetare.

SIA „Registrul social de stat” este sursa de date despre toate cheltuielile bugetului în sfera socială.

SIA „Camera de Comerț și Industrie” este sursa de date pentru confirmarea prețului real de vânzare-cumpărare a producției într-o perioadă concretă, precum și de date pentru efectuarea expertizei mijloacelor de transport.

SIA „Comisia Națională a Valorilor Mobiliare” este sursa de date despre acționari, acțiunile (*inclusiv derivatele*) și obligațiile lor.

SIA al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției sînt surse de date privind efectuarea și rezultatele verificărilor (reviziilor) unităților de drept care utilizează resurse bugetare.

Pentru o asigurare informațională mai bună, conform „Registrului resurselor și sistemelor informaționale de stat” (aprobat prin HG nr.1032 din 06.09.2006), pe parcursul creării noii oportunități, în platforma informațională se vor include și alte resurse informaționale.

Pe lângă accesul la resursele informaționale ale diferitor sisteme automatizate ale autorităților administrației publice ale Republicii Moldova, SIA CC va dispune de acces la resursele informaționale ale organizațiilor internaționale de profil – INTOSAI, EUROSAI, Curtea de Conturi Europeană, Cadrul juridic interinstituțional al Curții de Conturi Europene.

9. SPAȚIUL TEHNOLOGIC

SIA CC este alcătuit dintr-un nivel.

9.1 DESTINAȚIA ȘI COMPONENTA COMPLEXULUI INFORMAȚIONAL DE TELECOMUNICAȚII

Complexul informațional de telecomunicații, amplasat în or. Chișinău, este destinat pentru funcționarea sistemului, precum și pentru dirijarea lui.

Complexul informațional de telecomunicații include:

- banca centrală de date;
- locurile de muncă automatizate (LMA) ale administratorului sistemului;
- locurile de muncă automatizate ale analiticilor de sistem;
- rețelele de calcul locale (RCL) ale subdiviziunilor structurale ale Curții de Conturi;
- utilajul de telecomunicații pentru asigurarea legăturii dintre locurile de muncă automatizate și rețelele de calcul locale cu Banca centrală de date, precum și a complexului în întregime cu alte sisteme informaționale.

Cîteva module funcționale, care realizează funcții concrete, sînt grupate la un singur loc automatizat, sau, invers, unul și același modul se instalează la cîteva locuri de muncă automatizate de același tip, la indicația administratorului sistemului și administratorilor subsistemelor corespunzătoare.

9.2 COMPLEXUL TEHNIC DE PROGRAM

Componenta complexului tehnic de program al SIA CC va fi determinată la etapele ulterioare de elaborare a sistemului. Aspectele tehnologice și tehnice ale sistemului vor fi determinate odată cu confruntarea cazurilor concrete și stabilirea căilor de soluționare a priorităților, lucru care va fi reflectat în prezenta Strategie.

10. ESTIMAREA IMPACTULUI ȘI A COSTURILOR (FINANCIARE ȘI NONFINANCIARE) AFERENTE IMPLEMENTĂRII

10.1 FINANȚAREA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI

Fiind parte componentă a Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi, SIA CC va fi implementat cu suportul financiar acordat de Guvernul Olandei și al Marii Britanii, prin intermediul Fondului Fiduciar Multidonator, administrat de Banca Mondială, și din mijloace bugetare, conform planului de finanțare pe anul respectiv.

10.2 ESTIMAREA IMPACTULUI

Reieșind din statutul, atribuțiile sale funcționale și pentru realizarea competențelor sale, Curtea de Conturi urmează să devină un organ bine dotat și asigurat cu tot complexul de instrumente și mijloace necesare pentru a asigura o eficiență și calitate înaltă a controalelor (auditelor). În această ordine de idei, TI exercită un rol-cheie în atingerea obiectivelor stipulate în Planul de Dezvoltare Strategică a CC și urmează să devină forța motrice pentru dezvoltarea și perfecționarea de mai departe a activității Curții de Conturi.

11. ETAPELE DE IMPLEMENTARE

Etapele de bază sînt următoarele:

- a) Procurarea echipamentului și softului (conform planului de procurări (Anexa 3));
- b) Instruirea utilizatorilor privind întreținerea și utilizarea echipamentului procurat;
- c) Implementarea;
- d) Monitorizarea procesului de implementare.

Etapele de implementare se definesc conform planului de acțiuni din cadrul Planului de Dezvoltare Strategică al Curții de Conturi, Anexei 3 și planului detaliat de procurări (elaborat în colaborare cu Banca Mondială).

La etapa definirii sarcinilor tehnice ale SIA CC va fi elaborat un plan detaliat de acțiuni.

12. DISPOZIȚII FINALE

Crearea SIA CC presupune, în primul rând, modernizarea activității Curții de Conturi, asistarea proceselor de audit la toate etapele, prin implementarea de produse-program, tehnologii avansate și metode adecvate, organizarea accesului la bazele de date guvernamentale, care conțin informația financiară, statistică și juridică, întru eficientizarea realizării competențelor și sporirea rezultativității activității Curții de Conturi. Aceasta va solicita mari perioade de timp, deoarece funcționarea completă a sistemului va fi posibilă numai după darea în exploatare a sistemelor informaționale ale altor ministere și departamente, precum și după construirea infrastructurii corespunzătoare. Este rațională implementarea pe etape a sistemului pe măsura finalizării procesului de informatizare a activității unor sau altor departamente și pregătirii infrastructurii.

**EXTRASE DIN PLANUL DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ, OBIECTIVUL 1.
CONSOLIDAREA INSTITUȚIONALĂ**

TI este un promotor al standardelor profesionale armonizate și proceselor eficiente de audit (*Obiectivul 1.4*)

- Toți angajații au acces la TI, pentru a fi utilizate în lucrul de audit și control.
- Curtea are acces la toate datele necesare pentru auditul entităților publice.
- Sînt stabilite legături mai rapide cu Internetul și Intranetul.
- Toți angajații pot fi contactați prin email.
- Este sporită capacitatea serverului și prevederile de securitate.
- Suportul TI este recunoscut ca avînd un rol major în procesul de organizare și este realizat în mod adecvat de către un număr corespunzător de angajați.

Strategia clară în domeniul TI reflectă necesitățile organizației, menținerea capacității și securității datelor.

APLICAȚII STANDARD

Aplicații locale

1. Office (Word Processing, Spreadsheet, Personal Database, Presentation Manager)
2. Anti Virus și aplicații Anti Spyware
3. CD/DVD Writer
4. Comprimarea fișierelor
5. PDF Reader
6. Baze de date (Vama, IFPS, MinFin, MoldLex, etc.)

Aplicații localizate în rețea

1. Domeniu de fișiere comune pentru păstrarea fișierelor personale și de grup
2. Poșta electronică
3. WEB site-uri externe
4. Portal intern al Curții (ccWEB)

**ACHIZIȚIONAREA PLANIFICATĂ A ECHIPAMENTULUI TEHNIC ȘI A
PROGRAMELOR INFORMAȚIONALE**

Nr.	Articol	2007	2008	2009	Total
1.	Rețea HQ	1			1
2.	Conectarea la rețea a altor oficii		9		
3.	Calculatoare de birou	90	30	37	157
4.	Calculatoare portabile	0	40	0	40
5.	Servere	2	3	0	5
6.	Imprimante	90	30	26	146
7.	Rețeaua și alte imprimante	0	2	7	9